

Jan Schans Christensen

Kapitalselskaber

Aktie- og anpartsselskabsret

6. udgave

 KARNOV
GROUP

Jan Schans Christensen
Kapitalselskaber – Aktie- og anpartsselskabsret
6. udgave/1. oplag
© Karnov Group Denmark A/S, København 2021

ISBN 987-87-619-4275-3

Omslag: Axel Surland, Ljungbyhed
Sats: Integra, Indien
Tryk: Drukarnia WDS Sandomierz, Polen

Denne bog er beskyttet i medfør af gældende dansk lov om ophavsret. Kopiering må kun ske i overensstemmelse med loven. Det betyder f.eks., at kopiering til undervisningsbrug kun må ske efter aftale med Copydan Tekst og Node.
Alle rettigheder forbeholdes.

Indholdsoversigt

FØRSTE DEL

Selskabsrettens grundelementer samt almene temaer 31

Kapitel 1

Selskabsrettens karakteristika og baggrund 33

Kapitel 2

Selskabsrettens kilder og reguleringsteknik; EU-ret 67

Kapitel 3

Selskabsstatuttet; anerkendelse af selskaber 117

Kapitel 4

Kapitalejer og selskab 133

Kapitel 5

Almindelige retsgrundsætninger i selskabsretten 143

Kapitel 6

Kapital, stemmeret og hæftelse 161

Kapitel 7

Kapitalandelen som begreb og værdipapir 183

Kapitel 8

Vedtægter og ejeraftale 217

Kapitel 9

Corporate Governance 235

Kapitel 10

Børs- og kapitalmarkedsret 255

Kapitel 11

Kapitalmarkedsteori og værdiansættelse 283

ANDEN DEL

Enkelte emner inden for kapitalselskabsretten	297
<i>Kapitel 12</i>	
Stiftelse	299
<i>Kapitel 13</i>	
Forhøjelse af selskabskapital	345
<i>Kapitel 14</i>	
Kapitalnedsættelse og kapitaltab	379
<i>Kapitel 15</i>	
Kapitalselskabers ydelse af økonomisk bistand	395
<i>Kapitel 16</i>	
Egne kapitalandele	419
<i>Kapitel 17</i>	
Selskabsledelsen	433
<i>Kapitel 18</i>	
Generalforsamlingen	501
<i>Kapitel 19</i>	
Årsrapport, revision og granskning	565
<i>Kapitel 20</i>	
Udbytte og gave	603
<i>Kapitel 21</i>	
Virksomhedssammenslutninger, fusion, spaltning mv.	615
<i>Kapitel 22</i>	
Koncerner og filialer	651
<i>Kapitel 23</i>	
Selskabers ophør	667
<i>Kapitel 24</i>	
Erstatnings- og strafansvar	683

Indholdsfortegnelse

Forord	5
Indholdsoversigt	7
Forkortelser	19
Selskabsloven - overblik	21

FØRSTE DEL

Selskabsrettens grundelementer samt almene temaer

Kapitel 1

Selskabsrettens karakteristika og baggrund	33
1.1. Selskabsretten som disciplin og selskabsformerne	33
1.2. Selskabsretlig aftalefrihed	37
1.3. Juridiske personer og hovedelementer i reguleringen heraf	41
1.4. Træk af selskabsrettens historie	45
1.5. Selskabsreformen af 2009	50
1.6. Indførelsen og afskaffelsen af iværksættersekskabet (IVS), ændring af minimumkapitalkrav mv.	58
1.7. Registrering i Erhvervsstyrelsen	60
1.8. Aktie- og anpartsselskabers rolle i erhvervslivet	64
1.9. Partnerselskabet	65

Kapitel 2

Selskabsrettens kilder og reguleringsteknik; EU-ret	67
2.1. Selskabsrettens kilder	67
2.2. Reguleringsteknik	69
2.3. Principielle reguleringsmæssige overvejelser bag 2009- selskabsreformen	73
2.4. EU-retlig påvirkning af selskabsretten – baggrund og traktatmæssigt grundlag	79
2.5. Fokus for den EU-retlige regulering af selskabsretten	80
2.6. EU-retsakter inden for selskabsretten	85
2.6.1. Almene overvejelser	85
2.6.2. De vedtagne EU-retsakter	87
2.6.3. De ikke-vedtagne EU-retsakter	105

2.7. Det Europæiske Selskab (SE-selskabet)	110
2.8. Perspektiver for EU-selskabsretten	114

Kapitel 3

Selskabsstatuttet; anerkendelse af selskaber.	117
3.1. Selskabers nationalitet	117
3.2. Anerkendelsen af selskaber i EU	122
3.3. Primær og sekundær etablering samt grænseoverskridende fusioner og spaltninger	123
3.4. Anvendelsen af de enkelte retsregler	131

Kapitel 4

Kapitalejer og selskab	133
4.1. Baggrund	133
4.2. Etableringen af kapitalejerforholdet	133
4.2.1. Det økonomiske aspekt	133
4.2.2. Tegningen af kapitalandele	134
4.3. Det løbende forhold mellem kapitalejer og selskab	139
4.3.1. Ejerskabet til selskabet	139
4.3.2. Kapitalejerens rettigheder og pligter	140
4.4. Kapitalejerforholdets ophør	142

Kapitel 5

Almindelige retsgrundsætninger i selskabsretten	143
5.1. Baggrund	143
5.2. Den selskabsretlige ligeretsgrundsætning	143
5.3. Den selskabsretlige generalklausul	152
5.4. Loyalitet, chikane og retsmisbrug i selskabsretten	157

Kapitel 6

Kapital, stemmeret og hæftelse	161
6.1. Selskabslovens krav om mindstekapital; typer af kapitalandele	161
6.2. Kursbegrebet	166
6.3. Stemmeret, stemmeretsdifferentiering og -begrænsning; ejerlofter	167
6.4. Den begrænsede hæftelse i kapital-selskaber	175

Kapitel 7

Kapitalandelen som begreb og værdipapir	183
7.1. Grundtræk ved kapitalandelen	183
7.2. Udstedelse af aktier via en værdipapircentral; fondsaktiver	185

7.3. Kravene til ejerbeviser	187
7.4. Ejerbeviset som værdipapir	190
7.5. Differentiering og begrænsninger ved kapitalandele	192
7.6. Omsættelighedsbegrænsninger	192
7.7. Navnekapitalandele og ihændehaveraktier	195
7.8. Negotiabilitet; erhververens forhold til tredjemand og selskab	197
7.9. Individual- og minoritetsrettigheder	200
7.10. Overførsel af stemmeret	204
7.11. Interimsbeviser, tegningsretsbeviser mv.	205
7.12. Ejerbog	206
7.13. Betydelige kapitalposter; ejerregister mv.	210
7.14. Mortifikation af ejerbeviser	215

Kapitel 8

Vedtægter og ejeraftale	217
8.1. Selskabets vedtægter	217
8.1.1. Almene bemærkninger	217
8.1.2. Retlig kategorisering	218
8.1.3. Fortolkning og gyldighed	220
8.2. Ejerftaler	224
8.2.1. Almene bemærkninger	224
8.2.2. Samspil mellem vedtægter og ejeraftale; sædvanlige vilkår i ejerftaler	225
8.2.3. Misligholdelse, fortolkning og gyldighed	230

Kapitel 9

Corporate Governance	235
9.1. Corporate governance – selskabsstyring	235
9.2. De danske initiativer	241
9.3. Ledestjernen ved selskabsdrift	243
9.4. Kapital- og ejerstruktur	249
9.5. Markedet for corporate control	252

Kapitel 10

Børs- og kapitalmarkedsret	255
10.1. Baggrund og grundtræk	255
10.2. De juridiske rammer og institutionerne	257
10.3. Optagelse af værdipapirer til handel og notering på et reguleret marked	260
10.4. Oplysningsforpligtelser	265

10.5. Insiderhandel mv.	268
10.6. Takeovers	273

Kapitel 11

Kapitalmarkedsteori og værdiansættelse	283
11.1. Baggrund	283
11.2. Kapitalmarkedsteori.	284
11.2.1. The Efficient Market Hypothesis	284
11.2.2. Klassisk teori	285
11.2.3. Risiko	285
11.3. Vurderingsmodeller	287
11.3.1. Almene bemærkninger	287
11.3.2. De enkelte vurderingsmodeller.	288

ANDEN DEL

Enkelte emner inden for kapitalselskabsretten

Kapitel 12

Stiftelse	299
12.1. Stiftelsesreglerne i korte træk	299
12.2. Stifterne og kravene til disse.	302
12.3. Stiftelsesdokumentet	304
12.4. Vedtægterne	306
12.4.1. Obligatoriske bestemmelser	306
12.4.2. Betinget obligatoriske bestemmelser	317
12.4.3. Fakultative bestemmelser	319
12.5. Kapitalindskud.	320
12.5.1. Generelt.	320
12.5.2. Grundlaget for tegningen	320
12.5.3. Indskudsformerne.	322
12.5.4. Tegning af aktier og anparter samt accept af tegnings.	329
12.5.5. Indbetaling og berigtigelse af kapitalindskuddet ...	332
12.6. Stiftelsens retsvirkning	338
12.7. Anmeldelse og registrering; retsstilling i tiden frem til registrering	339
12.7.1. Anmeldelse og registrering	339
12.7.2. Retstilling i tiden frem til registrering.	339

Kapitel 13

Forhøjelse af selskabskapital	345
13.1. Baggrund	345
13.2. Grundlaget for beslutningen om forhøjelse og tegning ...	346
13.3. Indskudsformerne	350
13.4. Krav til vedtagelse af kapitalforhøjelse	353
13.4.1. Almene bemærkninger	353
13.4.2. Kontantforhøjelser – fortegningsretten i SL og fravigelser af denne	353
13.4.3. Kapitalforhøjelser ved apportindskud og gældskonvertering	359
13.5. Generalforsamlingens bemyndigelse til det centrale ledelsesorgan	360
13.6. Konvertible gældsbreve, købsoptioner, warrants mv.	362
13.6.1. Konvertible gældsbreve	362
13.6.2. Købsoptioner	365
13.6.3. Warrants (tegningsoptioner)	366
13.6.4. Udbyttegivende gældsbreve mv.	367
13.7. Tegning af kapitalandele samt accept af tegning	368
13.8. Særligt om emissioner via en fondsbørs mv.	370
13.9. Berigtigelse af kapitalindskuddet	374
13.10. Fondsemission	374
13.11. Anmeldelse og registrering	377

Kapitel 14

Kapitalnedsættelse og kapitaltab	379
14.1. Kapitalnedsættelse	379
14.1.1. Baggrund – motiver og former for kapitalned- sættelse	379
14.1.2. Beslutningsgrundlaget, beslutningen og nedsættelsesformerne	381
14.1.3. Krav til vedtagelse af kapitalnedsættelse	387
14.1.4. Anmeldelse og registrering	388
14.1.5. Amortisation og tvangsindløsning	388
14.2. Kapitaltab	391
14.2.1. Baggrund	391
14.2.2. Reaktionspligten i SL § 119	392

Kapitel 15

Kapitalselskabers ydelse af økonomisk bistand	395
15.1. Baggrund	395
15.2. Økonomisk bistand til moderselskaber, ledelse og kapitalejere mv.	396
15.2.1. SL § 210 i hovedtræk	396
15.2.2. Personkredsen i SL § 210	399
15.2.3. Dispositioner omfattet af SL § 210	402
15.2.4. Undtagelser fra SL § 210	403
15.3. Selvfinansiering	408
15.3.1. Reglerne i hovedtræk; muligheden for at yde selvfinansiering	408
15.3.2. Det resterende forbud mod at yde selvfinansiering	411
15.4. Brud på reglerne om økonomisk bistand, herunder selvfinansiering	415

Kapitel 16

Egne kapitalandele	419
16.1. Generelt	419
16.2. Erhvervelse af egne kapitalandele inden for selskabets frie reserver	421
16.3. Andre tilfælde, hvor selskabet kan erhverve egne kapitalandele	426
16.4. Afhændelse af egne kapitalandele	428
16.5. Egne kapitalandeles retlige og økonomiske stilling	429
16.6. Den særlige børs- og kapitalmarkedsretlige regulering af handel med egne aktier	430

Kapitel 17

Selskabsledelsen	433
17.1. Ledelsen og selskabet	433
17.2. Ledelsesstrukturen	434
17.2.1. Baggrund	434
17.2.2. Valgmulighederne i Selskabsloven	437
17.2.3. Begreber: Det centrale ledelsesorgan, det øverste ledelsesorgan og ledelsen	440
17.3. Bestyrelsens, direktionens og tilsynsrådets opgaver og funktioner	441
17.3.1. Den traditionelle model: Bestyrelse og direktion.	441
17.3.2. Den tostrengede model: Direktion og tilsynsråd.	446

17.3.3. Særligt om anpartsselskabers ledelse	447
17.3.4. Brud på kompetencereglerne og delegation af kompetence	447
17.4. Myndighedskrav til bestyrelse, tilsynsråd og direktion . . .	448
17.5. Størrelsen af, valg til og sammensætning af bestyrelse og tilsynsråd	450
17.6. Særligt om medarbejdernes ret til at vælge medlemmer til bestyrelse og tilsynsråd	455
17.7. Valgperioden	460
17.8. Bestyrelsens kompetence i forhold til generalforsam- lingen	462
17.9. Arbejdet i bestyrelsen og tilsynsrådet	466
17.10. Direktionen	479
17.11. Repræsentantskab	480
17.12. Aflønning af bestyrelse, tilsynsråd og direktion	481
17.13. Inhabilitet	486
17.14. Tavshedspligt, spekulation og insiderforbud	490
17.15. Protokoller mv.	493
17.16. Forholdet udadtil	494

Kapitel 18

Generalforsamlingen	501
18.1. Generalforsamlingen som forum for udøvelse af indflydelse	501
18.2. Anvendelse af moderne teknologi i forbindelse med generalforsamling og ved kommunikation med kapitalejerne	507
18.2.1. Generelt	507
18.2.2. Elektroniske generalforsamlinger	507
18.2.3. Elektronisk kommunikation	514
18.3. Indkaldelse	517
18.4. Dagsorden og forslagsret	523
18.5. Stedet for generalforsamlingen	527
18.6. Kapitalejernes møde- og taleret samt sproget på generalfor- samlingen	529
18.7. Ledelsens og revisionens pligt til at besvare spørgsmål og deltage	535
18.8. Stemmeret på generalforsamlingen	538
18.9. Dirigenten	543
18.10. Beslutninger på generalforsamlingen	549
18.11. Ugyltige generalforsamlingsbeslutninger	558

Kapitel 19

Årsrapport, revision og granskning	565
19.1. Baggrund for regnskabsaflæggelse og hovedprincipperne i ÅRL	565
19.2. Regnskabsklasserne	575
19.3. Årsrapportens bestanddele	577
19.3.1. Generelt	577
19.3.2. Balancen	577
19.3.3. Resultatopgørelsen	582
19.3.4. Egenkapitalopgørelse, pengestrømsopgørelse og noter	584
19.3.5. Ledelsesberetning og -påtegning	584
19.3.6. Supplerende beretninger	587
19.4. Regnskabsåret	587
19.5. Årsrapportens aflæggelse, godkendelse og indsendelse	588
19.6. Revision	589
19.7. Revisor	595
19.7.1. Baggrund og regulering i hovedtræk	595
19.7.2. Kravene til revisor	598
19.7.3. Valg, funktionsperiode og ophør af hverv	598
19.8. Granskning	600

Kapitel 20

Udbytte og gave	603
20.1. Baggrund for udbyttereglerne	603
20.2. Udbyttereglerne i grundtræk	603
20.3. Krav til vedtagelse af beslutninger relateret til udbytte	609
20.4. Forfaldstidspunkt, tilbagebetaling og hæftelse	610
20.5. Gaver	611

Kapitel 21

Virksomhedssammenslutninger, fusion, spaltning mv.	615
21.1. Baggrund og sammenslutningsformer	615
21.2. Fusion	617
21.2.1. Fusionsbegrebet	617
21.2.2. Grundlaget for beslutningen om fusion	619
21.2.3. Vedtagelse af fusionen	626
21.2.4. Kapitalejernes mulighed for at få godtgørelse	628
21.2.5. Kreditorernes ret til at anmelde krav	629
21.2.6. Fusionens registrering og retsvirkninger	630
21.2.7. Grænseoverskridende fusioner	633

21.3. Erhvervelse af kapitalandele og aktiver	639
21.4. Spaltning	640
21.5. Omdannelse mv.	647
21.6. Grænseoverskridende flytning af hjemsted	648

Kapitel 22

Koncerner og filialer	651
22.1. Baggrund – grupper af selskaber	651
22.2. Koncernbegrebet	653
22.3. Koncernledelse	655
22.4. Retsvirkninger af, at der foreligger en koncern	658
22.4.1. Baggrund	658
22.4.2. Kapitalrelaterede bestemmelser	659
22.4.3. Bestemmelser om information og oplysning; væsentlige transaktioner mellem nærtstående parter	660
22.4.4. Bestemmelser om ledelsesmæssige forhold	662
22.4.5. Bestemmelser om øvrige forhold	662
22.5. Filialer	663

Kapitel 23

Selskabers ophør	667
23.1. Baggrund – ophørsformerne	667
23.2. Frivillig og pligtmæssig likvidation	668
23.2.1. Grundlag og beslutning	668
23.2.2. Likvidator	670
23.2.3. Gennemførelsen af likvidationen	671
23.2.4. Ophævelse af likvidationen og genoptagelse af virksomheden	675
23.2.5. Genoptagelse af boet	676
23.2.6. Opløsning ved betalingserklæring	677
23.3. Tvangsopløsning	678
23.4. Konkurs mv.	680

Kapitel 24

Erstatnings- og strafansvar	683
24.1. Baggrund – hensyn bag og principper for erstatnings- ansvaret	683
24.1.1. Hensynene bag erstatningsansvaret	683
24.1.2. Principperne for erstatningsansvaret	685

Indholdsfortegnelse

24.2. Erstatningsansvaret for medlemmer af ledelsen samt stiftere	689
24.2.1. Generelt om ansvaret	689
24.2.2. De enkelte ansvarssituationer	703
24.2.3. Fremgangsmåden ved sagsanlæg, forældelse mv.	709
24.3. Erstatningsansvaret for aktionærer og anpartshavere	713
24.4. Strafansvaret i selskabssammenhæng	714
Litteraturfortegnelse	717
Hjemmesider	733
Domsregister	735
Paragrafregister	739
Stikordsregister	747